

POSTANOWIENIE

Dnia 6 września 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa T. W.
przeciwko Gminie W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 6 września 2018 r.,
na skutek dwóch skarg kasacyjnych - powoda i strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 5 października 2017 r., sygn. akt V ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia obu skarg kasacyjnych do rozpoznania;**
- 2) zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 5400 zł (pięć tysięcy czterysta) tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Apelacyjny w (...) zmienił wyrok Sądu Okręgowego w T. z dnia 10 marca 2016 r. w ten sposób, że zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 142 195,98 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 8 lutego 2013 r., oddalił powództwo w pozostałej części oraz apelację powoda w pozostałym zakresie.

Powód w skardze kasacyjnej powołał obie podstawy przewidziane w art. 398 § 1 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania wskazał przyczyny objęte art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Występowanie istotnego zagadnienia prawnego połączył z koniecznością wyjaśnienia poważnych wątpliwości odnoszących się do

wykładni art. 217 w związku z art. 233 § 2 k.p.c., zwłaszcza że przepisy te wywołują rozbieżności w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej wskazuje, w ocenie skarżącego, naruszenie przepisów postępowania i prawa materialnego, z uwagi na błędne obciążenie powoda karą umowną i nieprzeprowadzenie dowodu z opinii biegłego. Ponadto wyjaśnienia wymaga, czy pozwana była uprawniona do odstąpienia od umowy o roboty budowlane oraz obciążenia pozwanego karą umowną za opóźnienie.

Pozwana w skardze kasacyjnej powołała podstawę przewidzianą w art. 398³ §1 pkt 1 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania wskazała przyczyny objęte art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c. Występowanie istotnego zagadnienia prawnego połączyła z potrzebą wskazania podstaw ustalenia wynagrodzenia wykonawcy w razie rozwiązania umowy, przy uwzględnieniu ryczałtowego charakteru ustalonego w umowie wynagrodzenia wykonawcy oraz ustalenia jakie roboty można uznać za dodatkowe w sytuacji, gdy wykonawca powinien sam ustalić zakres koniecznych robót objętych wynagrodzeniem ryczałtowym. Potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości dotyczy art. 647 w związku z art. 628 do 632 k.p.c. Oczywista zasadność skargi kasacyjnej wynika z zasądzenia w wyroku odsetek ustawowych za opóźnienie za okres przed dniem 1 stycznia 2016 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozpoznanie skargi kasacyjnej, będącej kwalifikowanym, nadzwyczajnym środkiem odwoławczym musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, związanymi z ochroną interesu powszechnego. Indywidualny interes skarżącego podlega uwzględnieniu, o ile jest zgodny z interesem powszechnym. Skarga nie stanowi środka zmierzającego do kwestionowania niesatysfakcjonującego skarżącego orzeczenia sądu drugiej instancji. Stwierdzenie, czy zachodzą szczególne względy, przemawiające za rozpoznaniem skargi kasacyjnej w konkretnej sprawie, dokonywane jest przez badanie, czy skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał na istnienie chociaż jednej z przyczyn wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powołanie się przez skarżącego na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, wymaga przedstawienia konkretnego problemu i wskazania przepisu, na tle którego się on pojawił oraz przedstawienia argumentacji, odrębnej od uzasadnienia podstaw kasacyjnych, a przemawiającej za tym, iż rozstrzygnięcie go stwarza rzeczywiste i poważne trudności. Ponadto wiąże się z obowiązkiem wykazania, że problem jest istotny i poważny, w rozumieniu powołanego przepisu, nierozwiązany w dotychczasowym orzecznictwie sądowym, ma uniwersalny charakter i jego wyjaśnienie służyć będzie rozpoznaniu innych podobnych spraw oraz rozstrzygnięciu sprawy skarżącego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, niepubl.; z dnia 14 grudnia 2004 r., III CK 585/04, niepubl.; z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006, nr 15-16, poz. 243; niepubl.; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, niepubl.; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r., I CSK 108/08, niepubl., z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 325/11, niepubl.). Obie skargi kasacyjne nie przedstawiły okoliczności i twierdzeń wskazujących na występowanie w sprawie istotnego, nowego i nierozwiązanego dotychczas zagadnienia prawnego. Poruszone przez powoda kwestie związane z czasem dowodzenia przez stronę swoich racji oraz oceny dowodów były przedmiotem wielu wypowiedzi Sądu Najwyższego, które doprowadziły do wyjaśnienia pojawiających się problemów. Skarżący nie przedstawił argumentów przemawiających za koniecznością podjęcia tych kwestii po raz kolejny. Niezależnie od tego, podkreślenia wymaga, że powołane przepisy dotyczą sfery ustalania faktów i oceny dowodów, która uchyla się kontroli Sądu Najwyższego.

Nie ma podstaw do uznania za nowe, rzeczywiste i dotąd nierozwiązane zagadnienie przedstawionego przez pozwaną, z uwagi na to, że określenie wynagrodzenia wykonawcy co do części wykonanych robót w sytuacji, gdy wynagrodzenie było umówione jako ryczałtowe, nie takim problemem. W tej kwestii także wypowiadał się Sąd Najwyższy, a wypracowanymi w jego orzeczeniach zapatrywaniami mogą kierować się sądy, przyjmując rozwiązanie adekwatne do okoliczności sprawy. Określenie robót dodatkowych, które nie były objęte umową

nie jest możliwe w sposób generalny, odbiegający od okoliczności konkretnej sprawy, a zatem nie można wypracować abstrakcyjnego rozwiązania. Ta problematyka należy także do sfery podstawy faktycznej rozstrzygnięcia.

Powołanie przez pozwaną jako przyczyny wniosku potrzeby wykładni konkretnego przepisu prawa budzącego wątpliwości, wymagało wskazania, że wyłoniły się istotne wątpliwości przy jego interpretacji. W tym celu należało wskazać nie tylko przepis prawa, którego wykładnia budzi poważne wątpliwości, lecz także szczegółowo opisać na czym polegają wątpliwości interpretacyjne, określić, że mają poważny charakter, a także, iż dokonanie wykładni przez Sąd Najwyższy jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2008 r., I CSK 11/08; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, niepub.) W odniesieniu do powołanych przez pozwaną przepisów prawa materialnego nie zachodziła potrzeba dokonywania ponownej ich wykładni w postępowaniu kasacyjnym. Uzasadnienie wniosku co do tej przyczyny nie wskazuje na potrzebę zmiany dotychczasowego stanowiska ani podjęcia tej problematyki po raz kolejny zwłaszcza, że dotyczyłoby to okoliczności tej sprawy. Chodzi zatem jedynie o poddanie kontroli kwestionowanego rozstrzygnięcia. Przesłanki roszczenia o zapłatę wynagrodzenia za wykonane roboty budowlane zostały także szeroko wyjaśnione w orzecznictwie.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej, objęta art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., wymaga od skarżącego wykazania, że zaskarżone orzeczenie zapadło z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad prawa, widocznym od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy i dłuższych dociekań. Naruszenie prawa powinno mieć charakter szczególny i kwalifikowany (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl.; z dnia 23 listopada 2010 r., III UK 10/11, niepubl.). Chodzi więc o wyjątkowe, niebudzące wątpliwości wypadki naruszenia prawa przez sąd drugiej instancji. Analiza wniosków obu stron, ich uzasadnień w kontekście podstaw kasacyjnych i motywów zaskarżonego wyroku nie daje podstaw do uznania, że doszło do rażącego naruszenia prawa przez Sąd Apelacyjny.

W postępowaniu przed Sądem drugiej instancji nie doszło do nieważności postępowania, której podstawy Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę z urzędu, stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

jw